

УДК 81-2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-3-6>

Марія ВІННИЧЕНКО,

orcid.org/0000-0002-3757-0643

*асистент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов
Херсонського національного технічного університету
(Херсон, Україна) vinnychenkomariia@gmail.com*

Ірина КОЗОРИЗ,

orcid.org/0000-0003-1963-6271

*асистент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов
Херсонського національного технічного університету
(Херсон, Україна) IrynaSerg.Kozoriz@gmail.com*

РОЛЬ КОЛЬОРОНАЙМЕНУВАНЬ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ФРН (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ)

Стаття присвячена кольоронайменуванням у статтях політичної тематики з електронних ресурсів німецьких газет та журналів Німеччини за останні два роки. У публічних статтях колір активно використовується не тільки як певний відмітний знак, який дає можливість ідентифікувати партії, рухи, етнічні групи тощо, з відповідним виявленням або запереченням взаємних контактів, але і як самостійний символ, що володіє унікальними можливостями регулювання та систематизування соціально-політичних процесів. Функціонуючи як символ політичних сил, колір значно спрощує сприйняття політичної картини. Однак диференціація політичних сил не є його єдиною функцією, велике значення має оцінка, тобто закріплення оцінки за конкретним явищем, яке досягається шляхом багаторазових повторень у однакового сенсі контексті. Червоний, чорний, жовтий, зелений – це основні кольорові ідентифікатори політичної громадськості Німеччини. Так, наприклад, у вечір виборів, коли по телебаченню показують перші результати, кольорова графіка одразу показує, як виглядає більшість у парламентах. Кольори окремих партій часто можна пояснити з історичної точки зору. Червоний раніше був кольором могутніх. Проте з часом він став кольором опору. СДПН, найстаріша партія Німеччини, використовує цей колір. Чорний символізує консервативні партії ХДС/ХСС у Німеччині. Це можна простежити по християнському змісту, який є характерним цій партії. Чорний колір символізує церкву. У «Зелених» колір є програмою і символізує природу та екологію. ВДПН – жовтий. Ліва партія використовує червоний колір. На графіках він часто зображений рожевим або темно-червоним, щоб його не плутати з СДПН. Позначення політичних партій, завдяки яскравості колірних асоціацій, є потужним інструментом у публіцистичних політичних статтях. Завдяки таким номінаціям маємо можливість візуалізувати події або відношення автора до них. Таким чином, існує потреба у вивченні функціонування та використання колірних позначень у політичних статтях.

***Ключові слова:** колір, кольоронайменування, політична партія, функція, приклад, епітет, метафора.*

Mariia VINNYCHENKO,

orcid.org/0000-0002-3757-0643

*Assistant at the Department of Translation and Foreign Languages
Kherson National Technical University
(Kherson, Ukraine) vinnychenkomariia@gmail.com*

Iryna KOZORIZ,

orcid.org/0000-0003-1963-6271

*Assistant at the Department of Translation and Foreign Languages
Kherson National Technical University
(Kherson, Ukraine) IrynaSerg.Kozoriz@gmail.com*

THE ROLE OF COLOR NAMES OF POLITICAL PARTIES OF GERMANY (ON THE MATERIAL OF GERMAN-LANGUAGE PUBLICIST TEXTS)

The article is devoted to color naming in political articles on electronic resources of German newspapers and magazines for the last two years. In public articles, color is actively used not only as a distinctive mark that allows to identify parties, movements, ethnic groups, etc., with the appropriate detection or denial of mutual contacts, but also as an independent symbol with unique opportunities to regulate and systematize socio-political processes. Functioning as a

symbol of political forces, color greatly simplifies the perception of the political picture. However, the differentiation of political forces is not its only function, of great importance is the assessment, that is the consolidation of the assessment of a particular phenomenon, which is achieved through repetition in the same sense of context. Red, black, yellow, green are the main color identifiers of German political community. For example, on election night, when the first results are shown on television, color graphics immediately show what a majority in parliaments looks like. The colors of individual parties can often be explained from a historical point of view. Red used to be the color of the mighty. However, over time, it became the color of resistance. The SPD, Germany's oldest party, uses this color. Black symbolizes the conservative CDU / CSU parties in Germany. This can be traced to the Christian content that is characteristic of this party. Black symbolizes the church. In the Greens, color is a program and symbolizes nature and ecology. FPD – yellow. The left party uses red. It is often depicted in pink or dark red in graphs, so as not to be confused with the SPD. The designation of political parties, due to the brightness of color associations, is a powerful tool in journalistic political articles. Thanks to such nominations we have the opportunity to visualize the events or the author's attitude to them. Thus, there is a need to study the functioning and use of color symbols in political articles.

Key words: color, color name, political party, function, example, epithet, metaphor.

Постановка проблеми. Через кольори ми відкриваємо політичний світ. Червоний, чорний, жовтий, зелений є елементарними орієнтаційними шаблонами політичної громадськості, оскільки вони організують партійно-політичний спектр в багатьох країнах, Німеччина не є винятком. Кольоропозначення часто використовуються у публіцистичних політичних статтях в номінативній або експресивній функціях, замінюючи при цьому безпосередні назви партій або їх загальновідомі скорочення.

Аналіз досліджень. Тема кольоропозначень та їх функцій завжди привертала увагу науковців, серед яких Г. Герне, М. Суровцева, Л. Грановська, В. Москович, І. В. Макеєнко, В. Юрик, Ю. Дюпіна, Н. Пелевіна, Б. Берлін, П. Кей, А. Вежбицька, О. В. Подвойська, Б. Шюлер, та інші (Підрушняк, 2020). Зазначимо, що нами також розглядалось це питання, а саме особливості перекладу фразеологізмів з компонентами кольоронайменуваннями та особливості їх перекладу в німецькій та українській мовах (Гордієнко, 2011: 104-107).

Мета статті – розглянути та проаналізувати роль кольорів, які є номінаціями політичних партій Німеччини, у публіцистичних статтях виключно політичної тематики німецьких онлайн видань за останні два роки.

Виклад основного матеріалу. Як показує огляд історії, використання окремих кольорів завжди було різноманітним, і їх значення ніколи не було чітко визначено. Контрастні політичні позиції з часом асоціювалися з одним кольором. Їх використання пояснюється здебільшого змішанням практичних, випадкових обставин, традицій і розрахунків.

Тож, політичний колір – це колір ідентифікації, який призначений для представлення певної політичної орієнтації і, таким чином, політичної партії або руху. На міжнародному рівні партії зі схожою ідеологією часто використовують однакові кольори.

Можна приблизно виділити три різні фокуси в історичному розвитку: кольори спочатку служать для вираження та посилення існуючого правила. Тоді вони підтримують нові політичні рухи в боротьбі з традиційними володарями. І, нарешті, вони служать політичним групам як інструмент вимагання, наприклад, голосів, які легітимізують здійснення політичної влади.

Важливість кольорів з античності аж до Середньовіччя спирається на особливу обставину: на відміну від сьогодення, чисті барвники було важко отримати, а тому вони були настільки дорогими, що їх могли отримати лише вищі класи. Відповідно, виключна претензія на владу може бути обґрунтована видимим використанням дефіцитного ресурсу. Тільки верхівці ієрархії дозволялося носити кольоровий одяг; привілей, забезпечений відповідним дрес-кодом (Hiebler, 2009).

Яскравим прикладом є пурпурові шати, які носили римські імператриці та імператори та їхні спадкоємці. На створення такого чудового халата пішло кілька років. Міністрам і високопосадовцям все ще дозволялося одягати пурпурну смужку на свої мантиї; всі інші були заборонені фіолетовим під страхом смертної кари (Kaiser, 2006).

З розвитком медіа-демократії після Другої світової війни важливість візуальної присутності на вулиці знизилася. Політична комунікація була більше орієнтована на новий ключовий засіб – (кольорове) телебачення. Новим було також те, що політика в медійному суспільстві повинна була стверджуватися більше, ніж раніше, як одна пропозиція серед інших. Федеральний директор ВДП Ганс-Юрген Беерфельц так описав це: «ВДП не лише конкурує з іншими партіями за увагу потенційних виборців та прихильників, а й з іншими рекламними продуктами. Кожен, хто не дотримується своєї власної лінії знову і знову передається знову, гине». Відповідно, маркетологи набували все більшого впливу на оформлення зовнішнього вигляду партій. Під керівництвом професійних

рекламних агентств були представлені нові кольори, такі як помаранчевий і умбра, які останнім часом прикрашали корпоративний дизайн CDU (Християнсько-демократичний союз Німеччини – ХДС) і SPD (Соціал-демократична партія Німеччини – СДПН).

Розглянемо детальніше які саме кольори, чому та як пов'язані з основними політичними партіями. Слід зазначити, що існували й інші партії, яким також був характерний той чи інший колір.

Чорний (schwarz). CDU/CSU (Християнсько-демократичний союз Німеччини/Християнсько-соціальний союз в Баварії), яких часто називають «die Schwarzen», завжди асоціюються з чорним кольором. Християнські демократи – єдина з існуючих партій, яка не вибрала свої кольори, а отримала печатку ззовні. Причини настільки ж банальні, наскільки й влучні: партія вважає себе консервативною, християнською та демократичною, і завдяки цим властивостям її наблизили до Церкви, духовенство якої, чи то католицьке, чи протестантське, носить чорне.

Червоний (rot). Що стосується цього кольору саме у політиці, то червоний – це колір із картатим минулим. У давнину і в середні віки він прикрашав «шуби» правителів, але якобінці на знак протесту зробили його кольором свого головного убору під час Французької революції, який пізніше перетворився на символ Французької революції. Це проклало шлях до червоного кольору. Він став символом комуністів, також відомих як «die Roten», і сьогодні охоплює політичний спектр лівих, від соціал-демократів до більшовиків. У німецькому партійному ландшафті SPD (СДПН) представлена червоним кольором.

Зелений (grün). Зелений зараз наймодніший колір у політиці. «Die Grünen» (Зелені) вибрали їх назву та колір, тому що зелений символізує природу, зростання і надію. Колір є безпосередньо їхньою програмою. Звернемо увагу на те, що зелений колір сьогодні асоціюється з відновлюваними джерелами енергії та екологією.

Жовтий та синій (gelb und blau). Жовтий і синій – кольори FDP (Вільна демократична партія Німеччини – ВДПН) були обрані символом лібералів з суто прагматичних міркувань. На сайті партії зазначено, що кольори їм рекомендувало рекламне агентство в 1972 році, оскільки жовтий сигналізує про радість життя і легкість, а синій доповнює об'єктивність і серйозність.

Коричневий (braun). Цей колір є кольором правих екстремістів. Сталося це випадково. Гітлеру потрібна була велика партія тканини для його формених сорочок, і випадково він придбав коричневу тканину (Germanblogs, 2022).

Помаранчевий (orange). Помаранчевий колір історично майже не обтяжений. Однак на політичному рівні він лише нещодавно вийшов на перший план. CDU (ХДС) ввів помаранчевий колір як провідний під час виборів до Європейського Союзу 2004 року. Він покликаний символізувати відпочинок, сонце та енергію і, за власними твердженнями членів вищезазначеної партії, дуже підходить як інший ключовий колір поряд з чорним.

Крім CDU, помаранчевий колір все частіше асоціюється з Німецькою піратською партією (заснована в 2006 році). Значною мірою цей колір містить логотип партії. Звернемо увагу на те, що нами були розглянуті сайти, на яких проводились опитування стосовно того, з яким саме кольором громадяни Німеччини асоціюють ту чи іншу партію, особливо, коли нею використовуються декілька кольорів (Gutefrage, 2022). Таким чином, отримали інформацію, що партія CDU/CSU (Християнсько-демократичний союз Німеччини/Християнсько-соціальний союз в Баварії) більше асоціюється з чорним кольором, аніж помаранчевим, не дивлячись на те, що обидва кольори є характерними цій партії. Саме це і пояснює той факт, що у публіцистичних статтях ця партія зазвичай представляється чорним кольором – «die Schwarzen». Приклади будуть розглянуті далі. ÖDP (Екологічно-демократична партія) також обрала помаранчевий своїм кольором партії.

Помаранчевий колір також використовувався ліберально-консервативними реформаторами з самого початку. У деяких випадках згадується помаранчевий як відмінна риса на муніципальному рівні або окремими представниками політичних груп вільних виборців, які не мають офіційного кольору (пор. також Федеральна асоціація вільних виборців Німеччини) (Wikipedia, 2022).

Таким чином, коли в період виборів на екранах телевізорів з'являються перші кольорові смужки, ми за лічені секунди розуміємо майбутній баланс сил. Коли політик з'являється в жовтій жилетці, аудиторія розуміє політичну прихильність – особисту ідентифікацію з FDP (ВДПН). А коли у статті електронного ресурсу німецького журналу «Der Spiegel» ми зустрічаємо, наприклад, наступне: «...*Die schwarz-grüne hessische Landesregierung kündigte derweil an, dass in Hessen ab Montag einige Maßnahmen wegfallen...*» – «Уряд чорно-зеленої землі Гессен тим часом оголосив, що з понеділка деякі заходи більше не застосовуватимуться в Гессені...», розуміємо, що мова йде про уряд землі Гессен, а саме коаліцію партій ХДС та Зелених (Der Spiegel, 2022). До речі, назва статті містить також лексему кольоронайменування,

що знову ж таки позначає членів партії Зелених: «*FDP dringt auf Lockerungen – Kanzler und Grüne skeptisch*» – «ВДПН наполягає на послабленні – Канцлер і Зелені скептичні».

Таким чином, кольори зменшують складність політичної практики. Це можна побачити й у мові кольорів: журналісти люблять використовувати шаблонні кольорові зображення, щоб коментувати партійно-політичні події, або розфарбувати увагу читача, використовуючи їх, наприклад, у заголовках. Наприклад, заголовок однієї зі статей онлайн-ресурсу журналу «Der Spiegel» натякає на політичну коаліцію партій відповідних кольорів «*CDU-Basis stimmt für Schwarz-Rot-Gelb in Sachsen-Anhalt*» – «ХДС голосує за чорно-червоно-жовтих у Саксонії-Ангальт».

Звернемо увагу і на іменники, що безпосередньо пов'язані з кольорами та асоціацією читача, які також часто використовуються журналістами: «*Die drei ??? und das Geheimnis der Ampel*» – «Три ??? і таємниця світлофора» (Der Spiegel, 2022). У даному випадку лексема «die Ampel» натякає на кольори світлофора, та, як наслідок, співпрацю трьох політичних партій для формування урядової більшості. Виходячи з початкового значення коаліції соціал-демократичної чи соціалістичної, ліберальної та зеленої партії, цей термін розвинувся в ряді варіантів. До речі, інший канцлер Олаф Шольц був обраний у грудні 2021 року голосами першої в Німеччині коаліції світлофорів на федеральному рівні (Wikipedia, 2022).

Вплинула на використання та конотацію кольоронайменувань в політичних статтях і криза Коронавірусу. «*Die Ampel steht auf Rot*» – «Світлофор на червоному» саме такий заголовок привертає увагу читача, спонукаючи в нього бажання прочитати статтю, та дізнатись останні події у світі політики. У статті йде мова про те, що криза Коронавірусу накладається на початок роботи нової коаліції, змушуючи альянс швидко приймати ті чи інші рішення, що безпосередньо впливає на їх роботу, та, як наслідок, державу (Der Spiegel, 2022).

Про роль партії СПДН у прийнятті важливих рішень стосовно кліматичних питань говорить і стаття, назва якої є питальним реченням «*Wie rot ist diese Ampel?*» – «Наскільки червоний світлофор?» (Der Spiegel, 2022). Така конотація змушує сумніватись про їх роль взагалі та спонукає читача розібратись в цьому нагальному питанні.

Епітетом майорить і наступна назва політичної статті, до складу якої входить іменник «die Ampel»: «*Wer wird was im Ampelkabinett?*» – «Хто ким буде у кабінеті світлофора?» (Der Spiegel,

2022). У статті йде мова про розподіл влади та обов'язків у новоствореній коаліції, яку автор назвав «кабінетом світлофора».

Результати виборів 2021 року освітлені у статті онлайн ресурсу журналу «Der Spiegel» під назвою «*Das Ende der schwarzen Republik*». Використаний автором епітет говорить про те, що ХДС втратила перемогу, здаючи позиції на виборах. «*Viel Rot, weniger Schwarz, ein blauer Keil und grüne Sprengel: Die politische Landkarte hat sich über Nacht verändert wie lange nicht nach einer Wahl. Welche Partei hat wo gewonnen – und wo verloren?*» – «Багато червоного, менше чорного, синій клин і зелені цятки: політична карта змінилася за одну ніч, наче не змінювалася після виборів. Яка партія де виграла, а де програла?». Саме так описує автор статті події на виборах та їх результати, замінюючи назви партій кольорами, тим самим фарбуючи зміст викладеного, надаючи статті більшої експресивності.

В іншій статті на ту ж саму тему зустрічаємо такі номінації партій як «Jamaika», «Rot-Grün-Rot» та вже відомий нам «die Ampel»: «*Jamaika, Ampel oder doch Rot-Grün-Rot: Die Suche nach einer neuen Regierung könnte kompliziert werden. Wie wahrscheinlich sind die Bündnisoptionen nach der Wahl?*» – «Ямайська коаліція, світлофор або червоно-зелено-червоні: пошук нового уряду може бути складним. Наскільки ймовірні варіанти альянсу після виборів?». «Ямайська коаліція» або «Коаліція «Ямайка»» – фразеологізм політичного лексикону Німеччини, що позначає коаліцію трьох партій: ХДС, ВДПН та «Зелених». Походження висловлювання пов'язане з державним прапором Ямайки, кольори якого відповідають партійним кольорам вищезазначених партій. Незвичайність такого поєднання партій полягає в тому, що в ідеологічному плані «Зелені» стоять набагато ближче до лівоцентристських партій (Соціал-демократичної партії Німеччини та Лівої партії), ніж правочентристських (ХДС/ХСС та Вільної демократичної партії) (Wikipedia, 2022).

«*Die roten Socken sind zurück*» саме такий заголовок можна зустріти в онлайн виданні німецької газети «Tagesschau». Червоні шкарпетки мають певну традицію в німецькій політиці. Вперше вони були використані Союзом під час виборчої кампанії 1994 р. Відтоді вони були використані ще кілька разів. Незадовго до голосування, тобто влітку, у вітринах розвішують в'язані шкарпетки. Червоні шкарпетки. Їх винайшов тодішній генеральний секретар ХДС. Петер Хінце мав передвиборчі плакати з червоними шкарпетками. На них було написано: «*Auf in die Zukunft ... aber nicht auf*

roten Socken» «У майбутнє... але не в червоних шкарпетках» (Tagesschau, 2022).

Звернемо увагу, що у роботі нами розглядаються приклади у статтях онлайн видань німецьких журналів та газет лише за останні роки. Але в архівах онлайн ресурсу газети «taz» ми знайшли статтю від 21.01.1992 року під заголовком, що містить зменшено-пестливу форму попередньо зазначеного слвоосполучення, – «*Auf rötlichen Söckchen*». У статті критикується перший випуск кримінального серіалу «Tatort». Така назва несе іронічний характер. Тож бачимо, що кольори в політичному дискурсі використовуються і з метою критики або іронії (taz.de, 2022).

Політична теорія кольорів більше не є цілісною, відповідно до відповідного тенору, оскільки передбачувана єдність ідеології та партії або функції розпадається. «*Die Roten sind nur noch rötlich, die Ökonomie kaum noch grünlich*», – пише Die Welt – «Червоні лише червонувати, еко-партія ледве зеленувати» (brpb, 2022). В даному випадку вбачаємо критичне ставлення автора статті до подій на політичній арені.

Іронічне ставлення автора метафорично передається і у статті «*Gelb-grüne Brautschau*» – «Жовто-зелене весільне шоу», в якій мова йде про перемови щодо створення коаліції відповідними партиями.

Таке використання кольоронайменувань призводить до амбівалентної картини: з одного боку,

кольори все ще використовуються як базові орієнтаційні моделі в політичній сфері. З іншого боку, розслабляються загальні призначення кольорів як символів політичних позицій окремих партій.

Таким чином, той чи інший колір партії має на меті такі функціональні ознаки як комунікативний аспект сприйняття дійсності, формує спосіб мислення і виступає результатом соціального запиту населення на певну модель політичного курсу країни (Примуш, 2017: 75-78). Що ж стосується публіцистики, то тут кольорові асоціації не лише привертають увагу читача, але і деяких словосполученнях виконують експресивну функцію, допомагаючи автору асоціативно передати відношення до політичних подій, особисте або громадян в цілому.

Висновки. Таким чином, через кольори ми відкриваємо світ політичного. Червоний, чорний, жовтий, зелений – елементарні орієнтири політичної громадськості Німеччини. Вони організують партійно-політичний спектр та відзначають ідеологічні позиції. В умовах медіа-демократії багато речей візуалізується через кольори, які лежать за межами нашого повсякденного досвіду. Обрамлені в барвистій атмосфері з типовим ключовим кольором, абстрактні структури, такі як партійні організації, можна не тільки швидко (повторно) розпізнати, але й відрізнити одна від одної.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вежбицкая А. Обозначения цвета и универсалии зрительного восприятия. Язык. Культура. Познание. М. : Русские словари, 1996. С. 231–291.
2. Вільна он-лайн енциклопедія *Wikipedia*. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка
3. Гордієнко М., Подвойська О. В. Специфіка фразеологізмів з компонентами кольоронайменування та особливості їх перекладу в німецькій та українських мовах: Матеріали III Міжнародної конференції молодих вчених [«Гуманітарні та соціальні науки 2011»] (24–26 листопада, 2011р.) / Національний університет «Львівська політехніка». Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. С. 104–107.
4. Підрушняк К. В. Особливості лексико-семантичного поля «Колір» у сфері одягу (на матеріалі американських, британських, німецьких онлайн магазинів): автореф. канд. філол. наук. 25.02.2020 / К. В. Підрушняк. Миколаїв. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/984/1/Підрушняк%20автореферат.pdf>
5. Примуш М. В. Символіка та партійний імідж політичних партій. Політичне життя, 2017. № 3. С. 75–78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2017_3_15.
6. Anne Kaiser. Ästhetik der politischen Farben – Farbenlehre als Mittel der politischen Inszenierung. Munich. GRIN Verlag, 2006. URL: <https://www.grin.com/document/76347>
7. Bundeszentrale für politische Bildung. URL: <https://www.bpb.de>
8. Christian Hiebler. Die Farben der politischen Parteien in Österreich. Munich. GRIN Verlag, 2009. URL: <https://www.grin.com/document/270159>
9. Die Tageszeitung. URL: <https://taz.de>
10. Germanblogs. © Content Fleet GmbH. URL: <https://germanblogs.de/farben-in-der-politik-symbolische-aussage-und-bedeutung/>
11. Gutefrage. Frage-Antwort-Plattform. © 2021 gutefrage.net GmbH. URL: <https://www.gutefrage.net/frage/verbindet-ihre-die-farbe-orange-mit-der-cducsu>
12. Spiegel online. © SPIEGEL ONLINE. URL: <http://www.spiegel.de/>
13. Tagesschau. de. © ARD-aktuell. URL: <https://www.tagesschau.de/kontakt/>

REFERENCES

1. Vezhbizkaia A. Oboznacheniiia cveta i universalii zritel'nogo vospriiatiia [Color designations and universals of visual perception] *Yazyk. Kultura. Poznanie. M. : Russkie slovari*, 1996. Pp. 231–291 [in Russian].
2. Vilna online enciklopediia Wikipedia [Free online encyclopedia Wikipedia]. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Gordiienko M., Podvoiska O. V. Specifika frazeologizmiv z komponentamy koloronaimenuvannia ta osoblivosti iih perekladu v nimeckii ta ukrainiskih movah [Specifics of phraseology with components of color naming and features of their translation in German and Ukrainian languages] : Materiali III Mizhnarodnoi konferencii molodih vchenih [“Humanitarni ta socialni nauki 2011”] (24–26 lystopada, 2011r.) / Nacionalniy universitet “Lvivska politekhnik”. Lviv : Vid-vo Lvivskoi politekhniky, 2011. pp. 104–107.
4. Pidrushniak K. V. Osoblivosti leksiko-semantichnogo polia “Kolor” u sferi odiagu (na materialii amerikanskih, britanskih, nimeckih online magaziniv) [Peculiarities of the lexical-semantic field “Color” in the field of clothing (on the material of American, British, German online magazines)]: avtoref. kand. filol. nauk. 25.02.2020 / K. V. Pidrushnyak. Mikolaiv. URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/984/1/Підрушняк%20автореферат.pdf>
5. Prymush M. V. Symvolika ta partiinii imidzh politichnih partii [Symbols and party image of political parties] *Politichne zhittia*. 2017. № 3. pp. 75-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2017_3_15.
6. Anne Kaiser. Ästhetik der politischen Farben – Farbenlehre als Mittel der politischen Inszenierung. [Aesthetics of political colors – color theory as a means of political staging] Munich. GRIN Verlag. 2006. URL: <https://www.grin.com/document/76347> [in German].
7. Bundeszentrale für politische Bildung [Federal Agency for Civic Education] URL: <https://www.bpb.de>[in German].
8. Christian Hiebler. Die Farben der politischen Parteien in Österreich. [The colors of the political parties in Austria.] Munich. GRIN Verlag, 2009 URL: <https://www.grin.com/document/270159> [in German].
9. Die Tageszeitung [The daily newspaper] URL: <https://taz.de>[in German].
10. Germanblogs. [Germanblogs.] © Content Fleet GmbH. URL: <https://germanblogs.de/farben-in-der-politik-symbolische-aussage-und-bedeutung/> [in German].
11. Gutefrage. Frage-Antwort-Plattform. [Good question. Question and answer platform] © 2021 gutefrage.net GmbH URL: <https://www.gutefrage.net/frage/verbindet-ihr-die-farbe-orange-mit-der-cducsu>[in German].
12. Spiegel online © SPIEGEL ONLINE. URL: <http://www.spiegel.de/> [in German].
13. Tagesschau. de. © ARD-aktuell URL: <https://www.tagesschau.de/kontakt/> [in German].